

ناگهان شعر

صائب تبریزی

اگر نه مذبسم ا.... بودی تاج‌عنوان‌ها
نگشتی تا قیامت تو خط‌شیراز، دیوان‌ها

نه تنها کعبه صحرایی ست، دارد کعبه دل هم
به گرد خویش تن از وسعتِ مشرب بیابان‌ها

به فکر نیستی هر گز نمی‌افتند مغروران
اگر چه صورتِ مقراضِ لا دارد گریبان‌ها

سر شوریده‌ای آورده‌ام از وادی مجنون
تهی سازید از سنگِ ملامت جیب و دامن‌ها

حیات جاودان خواهی به صحرای قناعت‌رو
که دار دیدار شهر موری در آن وادی سلیمان‌ها

گلستان سخن‌راتاز هر دو دارد لب خشکم
که جز من می‌رساند در سفال خشک، ریخان‌ها؟

نمی‌بینی ز استغنا به زیر پا، نمی‌دانی
که آخر می‌شود خارِ سر دیوار، مژگان‌ها

کدامین نعمت‌الوآن بود در خاک غیر از خون؟
ز خجلت بر نمی‌دارد فلک سرپوش این خوان‌ها

چنان از فکر صائب شور افتاده‌ست در عالم
که مرغان این سخن دارند با هم در گلستان‌ها

***

اصغر معادی

ای عشق.... روشنی اتاق مرا انگیر
چشم مرا بگیر و چراغ مرا انگیر

این دست‌ها به گرمی دست تو دلخوشند
شب‌های بر فربو باد... اجاق مرا انگیر

وقتی غمغ تو هستی... از هر غریبه‌ای
حال مرا نپرس و سراغ مرا انگیر

بگذار برگ برگ بگیتیم به دامن‌ت
پاییز من... طراوت باغ مرا انگیر

یک شب به خانه‌اش برسان و خلاص کن
پایان قصه... حالِ لاغ مرا انگیر

من با خیال گوشه چشم تو شاعرم
دنیای دنج کنج اتاق مرا انگیر...!

***

غلامرضا طریقی

ای درو دیوار همه مست تو
کوچه به تنگ آمده از دست تو

در دل دیوار به رقص آمده
پنجره خانه در بست تو

آنکه تور از گل گلخانه ساخت
ساخت مرانیز به پیوست تو

داده خداوند ز روز ازل
نامه اعمال مرادست تو

حیف که از رمز اشارات من
دیر خبر دار شده شست تو

حیف که در هستی تونیستم
ای همه هستی ام از هست تو

***

لیلا کر دیچه

به خاطر مردم است که می گویم
گوش‌هایت را کمی نزدیک دهمان بیاور!

دنیا دار داز شعرهای عاشقانه‌تهی می‌شود
و مردم نمی‌دانند

چگونه می‌شود بی هیچ واژه‌ای
کسی را که این همه دور است

این همه دوست داشت ...

***

امیر یوسفی

روز تو بودی

که پهلویه پهلومی شدی
با صورت آفتابگردان

نور تو بودی در امتداد آن جاده خاکی
که دختر کاشن را به مزرعه می‌برد

عاقبت به خیر که نصف خورشید را
برای این روستا گذاشتی و رفتی

دکتر مقبیه، استاد ادبیات دانشگاه امام صادق (ع) در گفت‌وگو با «khamenei.ir»

دیدگاه رهبر انقلاب را درباره جایگاه زبان و ادب فارسی تبیین کرد

اسلام و زبان فارسی ۲ ستون اصلی ایران

در ذخایر بسیار قدرتمند زبان فارسی مانند شاهنامه، مثنوی مولوی و بوستان و گلستان انواع و اقسام مقوله‌های دینی وجود دارد که باعث شده زبان فارسی، آمیخته‌ای از شعر و ادب همراه با مولفه‌های اسلامی باشد

با بعد از انقلاب به آن‌ها پرداخته‌اند. وقتی که من می‌دیدم یک چنین موضوعی هست و به این پرداخته‌نشده، جای این کتاب را خالی می‌دیدم.

آیت ا... خامنه‌ای همواره بر حفظ و پاسداری از زبان و ادبیات فارسی تأکید کرده‌اند. رسانه KHAMENEI.IR به همین مناسبت به گفت‌وگو با آقای دکتر محمدحسن مقبیه، نویسنده کتاب «امین زبان و ادب پارسی» پرداخته است که بخش‌هایی از آن در پی می‌آید. این کتاب که از سوی انتشارات انقلاب اسلامی چاپ شده، نگاهی به راهکارهای علمی و عملی حضرت آیت ا... خامنه‌ای در باره پویش و گسترش زبان و ادبیات فارسی داشته است.

کتاب «امین زبان و ادب پارسی» اثری است که به صورت مستقل به تشریح دیدگاه‌های رهبر معظم انقلاب در حوزه زبان و ادبیات فارسی می‌پردازد. چه ضرورتی باعث شد که این اثر را تألیف کنید؟

از شما خیلی سیاس گزارم که اهمیت موضوع زبان و ادبیات فارسی را دریافتید و به آن توجه کردید. زمانی که من به فکر مرسید کتابی مستقل در باره مجموع نظرهای رهبر انقلاب در باره زبان فارسی منتشر کنم، دیدم که از ایشان در

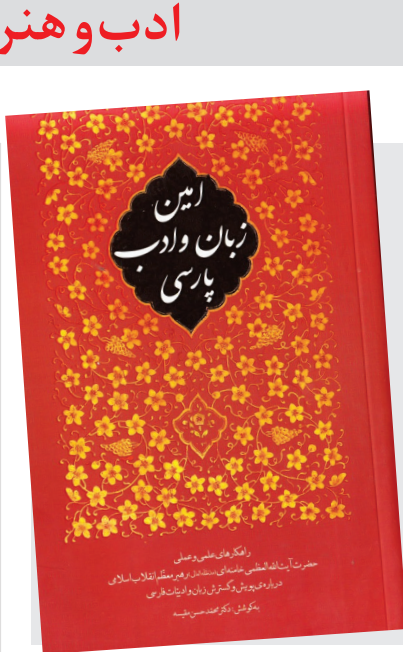
موضوع‌های مختلف فقهی، سیاسی، بین‌المللی، اجتماعی، اقتصادی، حتی مسائل مربوط به داخل کشور، زبان، ارتش و سپاه، مواضع بسیاری منتشر کرده و به صورت کتاب‌های موضوعی بیرون آورده‌اند، اما درباره زبان و ادبیات فارسی از نگاه ایشان کتاب مستقلی منتشر نشده است؛ در حالی که اگر بخواهیم انصاف به خرج بدهیم، سابقه مطالعہ رهبر معظم انقلاب در همه موضوع‌هایی که بر می‌گردد به زبان و ادبیات فارسی، بیش و پیش از موضوع‌های دیگر است.

یکی از مؤلفه‌های ذهنی که رهبر معظم انقلاب از سن ۱۶ تا ۱۷ سالگی به آن مشغول بودند و عاشقانه به آن روی آورده‌اند، موضوع ادبیات است. ایشان در آن مقطع سنی و در زمانی که در حوزه‌های علمی فقه‌های شیعیان درس می‌خواندند، در حالی که در آن حوزه‌ها به هیچ روی سنت بر این نبود که آقایان روحانی به ادبیات روی بیاورند، معظم‌له بنابه علایق و ذوق شخصی به ادبیات روی آوردند. از همان زمان دیوان شاعران بزرگ مانند حافظ، سعدی و مولوی را می‌خواندند. بعدها گرایش پیدا می‌کنند به خوانش داستان و رمان. رمان‌های بسیار بزرگی را که الان در تراز جهانی می‌درخشند، در همان سنین نوجوانی خوانده‌اند. بعد روی می‌آورند به شعر گوپی که حتی در کتابی که آقای هدایت ا... بهبودی نوشته به نام «شرح اسم»، آن جاعطرح می‌کنند که قبل از انقلاب در انجمنی در اصفهان شرکت می‌کنند و در آن جایکی از غزل‌های خودشان را می‌خوانند و این روند ادامه داشته تا اکنون. این کاملاً برخلاف رویه سنتی حوزه‌های علمیه و روش روحانی‌های دیگر بوده که فقط به دروس سنتی خودشان می‌پرداختند. بنابراین اگر بخواهیم به گذشته و سابقه رهبر معظم انقلاب از لحاظ گرایش و ذوق ادبی نگاه کنیم، پرداختن ایشان به موضوع ادبیات، داستان، شعر و مقوله‌هایی از این دست، سابقه‌ای به مراتب بیشتر از موضوع‌های دیگری دارد که ایشان در روند مبارزه با آن‌ها روبه‌رو شده

گفتم، زبان فارسی دارد. جدای از این که زبان، ظرف فرهنگی هر جامعه است. شما وقتی که زبان‌تان قوی باشد و این زبان قوی را به کشور دیگری صادر کنید، در واقع فرهنگ خودتان و آداب و تمدن خودتان را صادر کرده‌اید. زبان فارسی در طول تاریخ همین وظیفه را انجام داده است. وقتی که اسلام وارد کشور ما شد، ایرانی‌ها اسلام را پذیرفتند، اما زبان آن اسلام را نپذیرفتند؛ یعنی ماسلمان شدیم ولی عرب‌زبان نشدیم. این به چه دلیل بود؟ به این دلیل بود که هم ایرانی‌ها و هم نخبگان ما در آن زمان، به این نتیجه رسیده بودند که زبان فارسی قوی است و قابلیت گسترش و توسعه دارد و قابلیت این را دارد که همان کاری که قرار است زبان عربی بکند، این زبان انجام بدهد. بنابراین اسلام از غرب و به زبان عربی وارد ایران شد، اما همین اسلام وقتی که می‌خواست از دروازه‌های شرقی کشور ما بیرون برود، با زبان فارسی بیرون رفت. یعنی الان بسیاری از کشورهایی که در شرق کشور ما هستند، از هند، پاکستان، سریلانکا، بنگلادش، اندونزی، مالزی تا تاستان سین کیانگ چین، این‌ها اسلام را با زبان فارسی یاد گرفتند و بسیاری از آثار و معارف اسلامی با زبان فارسی به این کشورها رفت. البته ایرانی‌ها هم به بسیاری از این کشورها مهاجرت کردند، از جمله به منطقه شبه قاره هند، که باعث شد اسلام به زبان فارسی به این کشورها صادر شود. همین الان هم بسیاری از آثار اسلامی و کتاب‌هایی که نوشته شده و در منطقه شرق آسیاست، به زبان فارسی است. از طرفی، ما می‌بینیم در دنیای معاصر، کشورهای بزرگ و صنعتی و پیشرفته، در کنار توجه به مقوله‌های اقتصادی و فناوری و به روز بودن، به زبان خودشان هم اهمیت می‌دهند. الان آلمان مؤسسه‌ای تأسیس کرده به نام گوته، اسپانیا مؤسسه‌ای تأسیس کرده به نام سروانتس و چین مؤسسه‌ای تأسیس کرده به نام کنفسیوس. این مؤسسه‌ها وظیفه‌شان چیست؟ این مؤسسه‌ها وظیفه‌شان این است که در خارج از کشور‌های خودشان، زبان کشورشان را آموزش و گسترش بدهند. یکی از کارهایی که چینی‌ها انجام دادند و حتی آمریکایی‌ها را به وحشت انداختند، این بود که بنیاد کنفسیوس، تقریباً در تمامی ایالت‌های آمریکا مؤسسه تأسیس کرد تا زبان چینی را تبلیغ کند، آموزش و گسترش بدهد و به آمریکایی‌ها زبان چینی را بیاموزد. حتی در سال ۲۰۱۱ «جوژف‌نای» که از اندیشمندان آمریکایی است، احساس خطر کرد و بعد این موضوع جزو پرونده‌های کاری پلیس داخلی آمریکا قرار گرفت. یعنی پلیسی که باید در سطح شهر بگردد معناد و جاسوس و دزد دیدا کند، کارش این شد که دنبال یک کار فرهنگی برود از

گسترش مؤسسه‌های زبان چینی در کشور خودش جلوگیری کند! این نشان می‌دهد که زبان چقدر مهم است. بنابراین دغدغه رهبر معظم انقلاب بجاست. ایشان هم به گسترش زبان و ادبیات فارسی در داخل حساس هستند و هم در خارج از کشور، زیرا از زبان فارسی یک زبان قوی، غنی و تمدن ساز است.

یکی از موضوعات مهم در نگاه

رهبر انقلاب، ترکیب دو نگاه دینی و اسلامی

از یک سو و نگاه ملی از سوی دیگر است. این

نگاه در ست در مقابل نگاهی قرار می‌گیرد

که حفظ زبان فارسی را مستلزم رها کردن

فرهنگ اسلامی می‌داند.

بله. رهبر معظم انقلاب معتقدند که به طور کلی کشور عزیز ما در دو ستون اصلی بنا شده: ۱- دین- مبین اسلام ۲- زبان فارسی. و این‌ها در طول تاریخ هیچ‌گاه در مابینت با هم نبودند، بلکه به‌طور موازی در کنار هم و حتی کمک‌کار هم بودند. شما اگر به ادبیات فارسی توجه کنید به عنوان یکی از ذخایر بسیار قدرتمند برای زبان فارسی، به آثار بزرگی بر می‌خوریم مثل شاهنامه، مثنوی مولوی، بوستان و گلستان. در همه این‌ها انواع و اقسام مؤلفه‌های دینی و مقوله‌های اسلامی، انواع و اقسام حدیث‌ها، آیه‌های قرآن یا ترجمه‌شان به صورت کتابیه یا مستقیم یا غیر مستقیم، تضمین، تمثیل و... وجود دارد. این مؤلفه‌های دینی در آثار شاعران و نویسندگان مابعث شده با زبان فارسی ما آمیخته‌ای باشند از شعر و ادب همراه با مؤلفه‌های اسلامی. من همیشه گفته‌ام که اگر مؤلفه‌های اسلامی و دینی را از زبان و ادبیات فارسی بیرون بکشید، محتوای این زبان بسیار نحیف و کم‌بهره خواهد شد. نمونه بسیار خویش هم مثنوی است.

مثنوی بسیار با قرآن آمیخته است. بسیاری از داستان‌های پیامبران که در قرآن آمده، در مثنوی باز اندیشنی و باز روایی شده است. البته همین مقوله داستان‌های پیامبران و مؤلفه‌های دیگر، در آثار شاعران دیگر ما هم هست؛ از ناصر خسرو بگیریم تا سنایی، عطار، جامی و حتی در اشعار و آثار نویسندگان معاصر. بنابراین، هیچ‌گاه دین مبین اسلام با زبان فارسی در تعارض نبوده است. نکته دیگری که رهبر انقلاب به آن توجه کرده و بنده هم در این کتاب آورده‌ام این است که رهبری می‌فرمایند زبان فارسی، زبان اسلام انقلابی است. یعنی اگر ما قرار باشد موضوع‌های انقلاب اسلامی را در جهان تبلیغ و صادر کنیم، آن زمانی که می‌تواند زبان اسلام انقلابی باشد، زبان فارسی است، نه زبان عربی. ایشان روی این موضوع تأکید زیادی کرده‌اند. این به دلیل غنی بودن و پر محتوا بودن زبان فارسی است. البته زبان فارسی همین وظیفه را در گذشته تاریخی خود انجام و نشان داده که این رسالت را به خوبی می‌تواند ادا کند. وقتی که اسلام وارد ایران شد، همین زبان فارسی، مؤلفه‌های اسلامی را گرفت در قالب شعر، در قالب نثر و در قالب داستان، به کشورهای شرق و کشورهای دیگر رساند، بدون این که کوچک‌ترین ضعیی داشته باشد. بنابراین هیچ مابینتی بین اسلام و زبان فارسی وجود نداشته است و این‌ها در طول تاریخ در کنار هم بوده‌اند.

ادب و هنر

پاتوق نقد

سورئال زندگی در دوزنقه بی‌دندان

بهبودی نیا – مجموعه شعر سپید «دوزنقه بی‌دندان» اثر وحید خیرآبادی، توسط نشر سیب سرخ منتشر شده است. این شاعر جوان، اندیشه‌مداری و نگاه تازه به جهان را در سرودن، ملاک

خود قرار داده است. اگر چه او قصد دارد با این نوع از شعر و ارائه ساده‌نویسی‌هایی برپایه اندیشه، فارغ از تکلف‌های پیش را به مخاطب برساند؛ اما در این مسیر گاهی دچار زیاده‌روی‌هایی شده و همین موضوع به‌عملی ضرر به‌زند به شعرش تبدیل شده است تا جایی که برخی از سطرهای کتاب را حتی نمی‌توان در زمره شعر به شمار آورد. خیرآبادی در برخی شعرها چنان بی‌مقدمه وارد گفت‌وگو با مخاطب می‌شود که خواننده در همان ابتدای شعر، دچار سردرگمی در دریافت مفهوم می‌شود و به‌هم‌ریختگی ساختار جمله به این سردرگمی می‌افزاید. رهایی شاعر در نوشتن آن چه در ذهنش می‌گذرد و برخی از ساختار شکنی‌ها اگر چه گاهی به شعر، کمک می‌کند ولی در موارد متعددی به پریشانی‌هایی بدل می‌شود که از زیبایی شعر می‌کاهد. از جمله نکات دیگری که در بسیاری از شعرهای سپید منتشر شده امروز به چشم می‌خورد. نوع چینش اشتباه سطر هاست که در این کتاب نیز این اتفاق ناخوشایند رخ داده است. شعر سپید به دلیل بی‌وزن و قافیه بودن و همچنین شکستن ساختار برخی جملات، اگر در نوع چینش پله‌ای به آن توجه نشود مخاطب را در خوانش و دریافت مفهوم، دچار سردرگمی می‌کند. از اشکالات دیگر شعرهای اشتباه سطر شده در این کتاب این‌به پایان‌بندی ضعیف برخی شعرها، استفاده کلمات نامأنوس با ساختار شعر مانند احسن الخالقین، عابر بانک، قطعاً، ذم مدح مدیحه‌سر، همچنین اصرار بر استفاده از کلماتی که با جابه‌جایی حروفشان معنای دیگری پیدا می‌کنند مانند قرینه و قرنیه، استفاده اندک از آرایه‌های ادبی و نزدیک شدن شعر به داستان و نثر و در نهایت سورتال زدگی برخی شعرها اشاره کرد.

از نقاط قوت کتاب هم می‌توان به مواردی از قبیل طرح معما در برخی شعرها برای درگیری ذهنی و عاطفی بیشتر مخاطب با شعر، اندیشه محوری و فضا سازی‌های جدید اشاره کرد. همچنین اهمیت بخشیدن به برخی اتفاقات کوچک روزمره و القای این واقعیت به مخاطب که اگر دقیق در اتفاقات روزمره خیره شویم شعر همه جا وجود دارد و برای سرودن، نیازی به سفر ذهن به دور دست‌ها نیست از دیگر نقاط قوت این کتاب است. اگر وحید خیرآبادی اندیشه‌مداری، بهره‌گیری از فنون ادبی و یکدستی زبان را به‌خوبی در شعر خود پرورش دهد در آینده شاهد سرودن شعرهای متفاوتی از او خواهیم بود.

صفحه آرایی

واحد صفحه‌آرایی روزنامه خراسان سفارش می‌پذیرد

۰۵۱۳۷۰۰۹۳۹۰

layout@khorasannews.com

«فراخوان ارزیابی کیفی انبوه سازان/ پیمانکاران

برای مناقصه عمومی دو مرحله ای»

«طرح و ساخت و تحویل پروژه های طرح نهضت ملی تولید و عرضه مسکن شهر جدید بینالود»
شرکت عمران شهر جدید بینالود در نظر دارد به استناد ابداعیه شماره ۶۷۵۸۵ مورخ ۱۴۰۰/۰۶/۳۰ از سوی ریاست محترم جمهوری موضوع «قانون جهش تولید مسکن» و به منظور تأمین مناسب شهروندان واجد شرایط و ارتقاء کمی و کیفی در امر تولید مسکن و تکیه بر ظرفیت های قانونی بالادست، فراخوان ارزیابی کیفی **انبوه سازان/پیمانکاران طرح و ساخت و تحویل پروژه های طرح نهضت ملی تولید و عرضه مسکن شهر جدید بینالود** را برگزار نماید.
لذا از کلیه پیمانکاران/ انبوه سازان دارای گواهینامه صلاحیت معتبر پیمانکاری در رشته ابنیه و ساختمان از سازمان برنامه و بودجه کشور یا پروانه اشتغال به کار معتبر انبوه سازی مسکن و ساختمان از وزارت راه و شهرسازی دعوت به عمل می آید در این فراخوان شرکت نمایند.

ارائه گواهینامه تایید صلاحیت ایمنی معتبر از اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی برای کلیه شرکت کنندگان الزامیست.

۱) مدت زمان انجام کار: ۲۴ ماه.

۲) محل اجرای کار: ۵۵ کیلومتر ۵۵ مشهد-نیشابور-شهر جدید بینالود.

۳) مبلغ برآورد اولیه: شامل قسمتهای (الف) و (ب) به شرح زیر:

(الف) مبنای قیمت ناخالص ساخت هر مترمربع زیربنای واحدهای مسکونی مطابق دستورالعمل از قرار ۴۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال (چهل و پنج میلیون ریال) برای ساختمانهای ۴ تا ۶ سقف که با لحاظ ضریب افزایش یا کاهش (از مثبت ۵٪ تا منفی ۱۰٪) با توجه به ساخت واحدهای ویلایی در شهر جدید بینالود با لحاظ و اعمال شاخص مبنای تعدیل سه ماهه سوم سال ۱۴۰۰ می باشد.

(ب) قیمت پایه هزینه های اجرای عملیات خاکی و محوطه سازی و تأمین خدمات زیربنایی در محدوده محوطه بر اساس قیمت های فهرست بهای واحد پایه رشته ابنیه سال ۱۴۰۱ سازمان برنامه و بودجه کشور ۱۴۰۰/۰۳/۲۹ ریال برای هر متر مربع (با مشخصات اجرای عملیات خاکی وتایل و جدول فضای سبز و روشنایی و تاسیسات لازم) و دیوارکشی و اجرای درب ورودی (با مشخصات دیوار ۳۵ سانتیمتری با ارتفاع۳۵ مترو نمای سنگ و گرانولیت و درب نفر رو و ماشین رو) برای هر متر طول ۳۶/۰۰۰/۰۰۰ ریال برآورد گردیده است.

۴) شاخص مبنای تعدیل در فرادهاد ساخت واحدهای مسکونی طرح نهضت ملی مسکن، سه ماهه سوم سال ۱۴۰۰ می باشد. به قیمت اجرای عملیات محوطه سازی براساس شاخص های رشته ای مربوطه و مطابق بخشنامه های سازمان برنامه وبودجه و در چارچوب ضوابط قانونی، تعدیل آحاد بهاء با شاخص مبنای یک دوره قبل از زمان پیشهاد قیمت سازنده در فراخوان عمومی، تقل می گیرد.

۵) اعلام نتایج: پاسخ استعالم ارزیابی کیفی ارسال شده از سوی مناقصه گذار مورد بررسی قرارگرفته و نتایج آن اعلام میگردد. انبوه سازان و پیمانکارانی که حداقل امتیاز ارزیابی کیفی را کسب نمایند در مراحل بعدی از آنها دعوت بعمل خواهد آمد.

۶) محل بازگشایی: کیلومتر ۵۵ اتوبان مشهد-نیشابور- شهر جدید بینالود- محله دایران-بلوار بعثت- اتاق جلسات شرکت عمران شهر جدید بینالود

۷) مناقضات جهت دریافت و ارسال اسناد ارزیابی کیفی و دستیابی به اطلاعات بیشتر به سامانه اینترنتی شرکت عمران شهر جدید بینالود (www.binalocd.mtc.ir) و یا به شرکت عمران شهر جدید بینالود مراجعه و یا با شماره تلفن ۰۵۱۳۳۵۶۴۲۲۰ داخلی ۱۵۸ تماس حاصل فرمائید.

روابط عمومی شرکت عمران شهر جدید بینالود
۱۳۸۲۵۹۰۱/۱۲/۱۲